

Žlázový epitel (praktikum) (1. LF UK)

Článek byl označen za rozpracovaný,

od jeho poslední editace však již uplynulo více než 30 dní

Chcete-li jej upravit, pokuste se nejprve vyhledat autora v historii ([https://www.wikiskripta.eu/index.php?title=%C5%BDI%C3%A1zov%C3%BD_epitel_\(praktikum\)_\(1._LF_UK\)&action=history](https://www.wikiskripta.eu/index.php?title=%C5%BDI%C3%A1zov%C3%BD_epitel_(praktikum)_(1._LF_UK)&action=history)) a kontaktovat jej. Podívejte se také do .

Pokud vše nasvědčuje tomu, že původní autor nebude v editacích v nejbližší době pokračovat, odstraňte šablonu {{Pracuje se}} a stránku .

Stránka byla naposledy aktualizována ve středu 23. listopadu 2016 v 09:45.

V praktickém cvičení se mikroskopují následující preparáty:

B6 - Glandula parotis

B7 - Glandula submandibularis

H2 - Kůže s vlasy

H3 - Axilla

Na všech preparátech se v tomto praktickém cvičení zaměříme pouze na pojmy související s jejich sekreční činností. Slinné žlázy jako celek a jejich rozpoznávání a histologie kůže patří k náplni letního semestru.

B6 - Glandula parotis

Příušní slinná žláza je **čistě serózní**. Budeme tedy pozorovat především **serózní aciny** a různé druhy **vývodů**. Serózní acinus v mikroskopu uvidíme jako kulatý, oválný (někdy deformovaný) útvar. Je tvořen buňkami pyramidového tvaru (takže na řezu trojúhelníkovitými), které jsou zcela vyplněny sekrečními granuly (výraznější body) do té míry, že překrývají jejich kulaté jádro i samotný lumen acinu, díky tomu vývody najdeme snadno podle jejich lumen (bílé body).

Jelikož je parotis žláza **složená**, nachází se v ní více typů vývodů, které jsou uspořádány **hierarchicky**. Pozorujeme zde:

- **vývod vsunutý**, který se skládá jen z bazální membrány a **kubického** epitelu. Kvůli své tenkostěnnosti je proto jeho lumen na preparátu kolabován
- několik vsunutých vývodů se spojuje do **vývodu žíhaného (intralobulárního)**, kde na bazální membránu nasedají cylindrické buňky s **radiálním žíháním** u baze (mitochondrie)
- žíhané vývody se dále spojují do vývodů **interlobulárních**, složených z bazální membrány a víceřadého cylindrického epitelu s pohárkovými buňkami. Díky jejich poloze v septech mezi lalůčky se hledají velice snadno

B7 - Glandula submandibularis

Podčelistní žláza je žláza **seromucinózní**. Zaměříme se zde na **mucinózní tubulus**, který je v přehledných barvicích metodách dobře patrný. Díky mucinu je totiž **bledý až bílý** a tak jsou dobře patrné cylindrické buňky i jejich oploštělá jádra. Mucin ale může být **dobarven** např. alcianovou modří nebo PAS reakcí

Na konci těch tubulů, které jsou říznuté podélně, jsou patrné **serózní lunuly**. Jedná se o útvar ze serózních buňek, které nasedají na konce tubulů a štěrbinami mezi buňkami tubulu odvádí svůj sekret do jeho lumen.

Pozn.: V některé literatuře se lze setkat s tvrzením, že serózní lunula jsou artefaktem při zpracování preparátu a ve skutečnosti cylindrické buňky tubulu a serózní buňky tvoří jednu vrstvu.

H2 - Kůže s vlasy

Zde se zaměříme na **holokrinní mazové žlázy**. Jejich alveoly jsou vystlány epitelem, jehož buňky směrem do centra podléhají změnám. Jádra buněk jsou sraštělá, uložena **uprostřed** buňky. Cytoplasma buněk je velmi světlá, jelikož obsahuje **lipidové kapénky**, odkud se tuk ale vytratí během zpracování preparátu. V sekret (maz) se nakonec rozpadají celé buňky a tak musí být neustále doplňovány z dělících se bazálních buněk na periferii žlázy.

Vývody holokrinních žláz tvořené **vícevrstevným dlaždicovým epitelem** se otvírají do infundibula vlasového folikulu, tudy se potom sekret dostává na povrch kůže.

H3 - Axilla

Axillu mikroskopujeme kvůli zde přítomným potním **apokrinním žlázám**. Poznáme je jako "duté" kulaté (takže jakoby prstencovité) útvary tvořené jednou vrstvou buněk, jejichž výška je dána stadiem sekrečního cyklu:

- na začátku cyklu - buňky jsou kubické s kulatým jádrem
- tvorba sekretu, který se hromadí v apikální cytoplazmě -> buňky mají cylindrický tvar a jádro je zatlačené k bazální membráně
- dojde k apokrinní sekreci - odloučí se sekret obalený membránou -> buňka přijde o supranukleární část = sekret a materiál membrány, a tak se opět snižuje

Vývody apokrinních žláz jsou stejně jako u ekrinních žláz tvořeny **dvouvrstevným kubickým epitelem** a ústí do vlasového folikulu, těsně nad vývody mazových žláz. Jejich lumen bývá kolabován.

Zdroj

Vlastní zdroj